

Příjmy domácností v roce 2009 byly jen částečně ovlivněny postupným zmírňováním hospodářské recese, výdaje spíše stagnovaly

Rozpočty domácností v loňském roce ovlivnil **pokles výkonu české ekonomiky**. **Hrubý domácí produkt (HDP)** se meziročně reálně **snížil o 4,1 %**. To se odrazilo i v **reálných příjmech domácností**. Navzdory tomuto vývoji **kupní síla domácností vzrostla průměrně o 2,5 %**. Důvodem byla nízká úroveň cenové inflace. Přestože se v průběhu loňského roku začala **hospodářská krize zmírňovat**, na příjmy a výdaje domácností to nemělo téměř **žádný pozitivní dopad**. **Situace na trhu práce se zhoršovala a nezaměstnaných přibývalo**. Proto došlo k **poklesu spotřebitelské poptávky**. Naopak **rostly nároky na výplatu sociálních dávek a podporu v nezaměstnanosti**. Vyplývá to z „**Analýzy vývoje příjmů a výdajů domácností ČR v roce 2009 a predikce na další období**“ Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Největším zdrojem peněžitých příjmů domácností byly **mzdy**. Průměrná nominální mzda představovala **23 598 Kč**. Oproti předchozímu roku **vzrostla o 4 %**. Nižší nárůst, 3,8 %, vykazovala v podnikatelské sféře, zatímco v nepodnikatelské sféře narostla o 4,7 %. Zvýšení způsobily především úbytek zaměstnanců s podprůměrnou mzdou, pokles nemocnosti a kumulace výplat mimořádných odměn na konci roku. Negativní však je, že **růst mezd neodpovídal skutečné produktivitě práce**, kde došlo k poklesu.

Vedle mezd **významný díl příjmů** domácností tvořily **dávky sociálního charakteru**. Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) na dávkách **důchodového pojištění** vyplatila v roce 2009 **o 26,4 miliardy Kč více než v předchozím roce**. **Průměrná výše starobního důchodu dosáhla 10 027 Kč**, což je oproti roku 2008 **o 7,3 % více**. Rovněž se **zvýšil celkový počet důchodců**, a to **o 36,4 tisíce**. **Počet nezaměstnaných** pobírajících podporu v nezaměstnanosti také **vzrostl**. K 31. prosinci 2009 ji pobíralo 189,5 tis. lidí (z celkového počtu 539,2 tis. uchazečů o zaměstnání), meziročně jich s podporou přibylo 51 tisíc. **Výdaje na pasivní politiku zaměstnanosti se zdvojnásobily**. **Průměrná výše podpory v nezaměstnanosti za měsíc vzrostla o 10,2 % na 5 851 Kč**. Úřady práce vyplatily v rámci podpor **o 7,9 miliardy Kč více než v roce 2008**.

Výdaje domácností v loňském roce stagnovaly. **Meziroční přírůstek dosáhl pouze 0,7 miliardy Kč**. Na úrovni **konkrétních skupin domácností ale vzrostly**, a to v průměru **o 3,7 %** v porovnání s předchozím rokem. Meziroční úhrnný **růst spotřebitelských cen dosáhl jen 1 %**, tzn. nejméně od roku 2003. Ceny bydlení, vody, energií a paliv cenovou hladinu zvyšovaly. Naopak ke snižování docházelo díky cenám potravin a dopravy. Domácnosti přesto **omezily některá svá vydání**, například za bytové vybavení, rekreaci, odívání a podobně. **Rovněž se méně zadlužovaly**. Korunové a cizoměnové dluhy

domácností dosáhly 974,8 miliardy Kč. Úspory nerostly tak rychle jako v předchozích letech. Stav úspor se ve srovnání s rokem 2008 zvýšil o 111,5 miliardy Kč na 1 551,3 miliardy Kč, což byl o 38,8 mld. Kč nižší přírůstek než v roce 2008.

Začátkem roku **2010** začaly **růst spotřebitelské ceny**, což ovlivnily především změny netržních cen: **vzrostla základní i snížená sazba DPH (z 19 % na 20 %, respektive z 9 % na 10 %) a sazba spotřební daně z pohonných hmot a alkoholických nápojů**. I v průběhu roku 2010 pravděpodobně ještě bude doznívat ekonomická recese. Předpokládá se stále ještě vysoká nezaměstnanost, vyšší roční cenová inflace i působení protikrizových opatření. **HDP by mohl vzrůst o cca 0,5 % - 1,5 %**. Vzestup cen se očekává u bydlení, plynu, tepla a pohonných hmot.

MPSV při analýze vycházelo z dat **Českého statistického úřadu, České národní banky a Asociace pro kapitálový trh**. Dále využilo **vlastních databází, údajů České správy sociálního zabezpečení a Ministerstva financí**. Plná verze textu je dostupná na <http://www.mpsv.cz/cs/8724>.

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí